

O P O N E N T S K Ý P O S U D O K

habilitačnej práce JUDr. Moniky Némethovej, PhD.

na tému „**Vybrané aspekty právnej úpravy družstva v Slovenskej republike**“.

Na základe menovacieho dekrétu doc. Dr. iur. JUDr. Ing. Michala Turošíka, PhD., dekana Právnickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici zo dňa 8.6.2022 na vypracovanie oponentského posudku v habilitačnom konaní som vypracovala nasledovný oponentský posudok na habilitačnú prácu *JUDr. Moniky Némethovej, PhD.* na tému „*Vybrané aspekty právnej úpravy družstva v Slovenskej republike*“.

Habilitačná práca JUDr. Moniky Némethovej, PhD., ktorá mi bola predložená na oponovanie, bola vydaná ako samostatná vedecká monografia Némethová, M., *Vybrané aspekty právnej úpravy družstva v Slovenskej republike*. Banská Bystrica, Belianum, 2022, ISBN: 978-80-557-1965-8, s. 119). Na úvod svojho posudku musím skonštatovať, že úlohu oponenta habilitačnej práce mi uľahčuje práve skutočnosť, že habilitačná práca bola vydaná ako vedecká monografia, ktorá prešla vnútornými predpismi Univerzity Mateja Bela štandardizovaným procesom vydania vedeckej monografie. Habilitačná práca bola v recenznom konaní posúdená ctenými kolegami prof. JUDr. Milanom Ďuricom, PhD., mult. Dr.h.c.prof. JUDr. Mojmír Mamojka, CSc. a prof. JUDr. Karlom Marekom, CSc. Vedeckým redaktorom publikácie bol doc. JUDr. Ing. Martin Kubinec, PhD.

Postupne sa vo svojom oponentskom posudku vyjadrím ku kľúčovým aspektom pre posúdenie vedeckej monografie:

- a. Aktuálnosť zvolenej témy
- b. Zvolená metodológia a vedecké metódy
- c. Zvolená systematika práce a štruktúra práce
- d. Dosiahnuté výsledky, prínos pre ďalší rozvoj vedy a dosiahnutie cieľov.

A. Aktuálnosť zvolenej témy

Zvolenú problematiku je treba považovať za stále aktuálnu tému, a to najmä so zreteľom na skutočnosť, že popri obchodných spoločnostiach sú družstvá v tieni pozornosti právnej vedy, a to nie celkom odôvodnene, keďže družstvo ako inštitút má na Slovensku dlhoročnú tradíciu. Práve na našom území vznikla prvá entita tohto druhu v kontinentálnej Európe. Ale ako konštatuje habilitantka hneď v úvode práce, tak potenciál družstva je zreteľný aj v súčasnosti, keďže družstvá v mnohých štátoch Európy patria medzi významné subjekty vystupujúce v rámci ekonomických vzťahov. Vychádzajúc zo štatistík Medzinárodného družstevného zväzu sa počet družstiev v súčasnosti vo svete pohybuje okolo 3 mil., pričom poskytujú pracovné príležitosti cca 10 % zamestnanej populácie. Je zreteľné, že veda obchodného práva venuje okrajovú pozornosť družstvu aj v nadväznosti na funkcie, ktoré sú mu zverené právnou úpravou. Družstvá štandardne nevystupujú v úlohe klasických podnikateľských subjektov, ktorých cieľom by bolo vyplácanie podielov na zisku svojim členom. Problematika družstva je v súčasnosti v zornom poli zákonodarcu pri komplexných rekodifikačných zámeroch v oblasti súkromného práva. Práce skupiny pre rekodifikáciu práva obchodných spoločností by mali byť premietnuté v novom právnom predpise regulujúcom obchodné spoločnosti a družstvá, ktorý vychádza z Legislatívneho zámeru rekodifikácie práva obchodných spoločností, ktorý schválila Vláda SR v roku 2021. Aj so zreteľom na túto skutočnosť je zvolená téma mimoriadne aktuálna a výber hodnotím pozitívne.

B. Zvolená metodológia a vedecké metódy

Habilitantka použila vo svojej habilitačnej práci široké penzum vedeckých metód príznačných najmä pre spoločensko-vedný výskum a špecifickejšie pre právny výskum. Autorka deklaruje v úvode práce použitie empirických postupov zameraných na monitorovanie stavu súčasnej vedy, ako aj názorov praxe prezentovaných najmä v rozhodnutiach súdov. Z teoretických postupov boli využité základné metódy, akými sú analýza, v rámci ktorej sa za pomoci základných nástrojov indukcie a dedukcie habilitantka snaží o sumarizáciu poznatkov, identifikáciu kľúčových problémov a nekonzistentností právnej úpravy a publikovaných výkladov právnych noriem. Rovnako využíva i metódu syntézy a komparácie. Vzhľadom na špecifický charakter právneho jazyka dôležitú úlohu má aj využitie výkladových metód právnych noriem, a to metódy logickej, historickej a systematickej.

Zvolený metodologický aparát považujem vzhľadom na zvolenú tému a vymedzené ciele za vyčerpávajúci a zvolený optimálne. Na niektorých miestach práce intenzívne dominuje popisná metóda práce, ktorej sa zaiste v oblasti právneho výskumu nedá celkom vyhnúť. Habilitantka z môjho pohľadu miestami zbytočne preberá i parafrázou celé state zo zákona.

C. Zvolená systematika práce a štruktúra práce

Habilitantka postupuje v oponovanej habilitačnej práci systematicky skúmaním matérie od všeobecného ku konkrétnemu. Habilitačná práca je štrukturovaná do 7 ucelených celkov, ktorým štandardne predchádza úvod a uzatvára záver práce. Prvá kapitola práce je venovaná základnej charakteristike družstiev, pričom autorka ponúka v tejto stati krátky historický

exkurz a predstavenie právneho stavu de lege lata. Druhá kapitola práce pojednáva o založení a vzniku družstva. Tretia kapitola nadväzuje o stanovách družstva, pričom možno by bolo zo systematického hľadiska vhodnejšie túto stať pojať do predchádzajúcej, a to aj so zreteľom na jej rozsahovú útlosť a prevažne popisný charakter. Štvrtá kapitola „Členstvo v družstve“ je rozčlenená do 3 podkapitol, vznik členstva v družstve, zánik členstva v družstve a členský podiel v družstve a družstevné podielnické listy. Piata kapitola pojednáva o orgánoch družstva. Šiesta kapitola zrušenie a zánik družstva. Záverečná siedma kapitola pojednáva o Európskom družstve a jeho právnej úprave. Práve poslednú kapitolu považujem za výraznú pridanú hodnotu posudzovanej vedeckej monografie, keďže subjekt európske družstvo je nadnárodnou právnou formou podnikania, resp. právnou formou umožňujúcou výkon činností naprieč celým Európskym hospodárskym priestorom. Ako habilitantka objasňuje v úvode tejto kapitoly na str. 89, tak družstevné podnikanie v EU je vnímané pozitívne, keďže družstva svojou podstatou a svojím modelom podnikania prispievajú k stratégií Európa 2020, riadia zmeny ekonomicky účinným a sociálne zodpovedným spôsobom, prispievajú k sociálnej a územnej súdržnosti a zavádzajú nové a inovatívne modely podnikania s cieľom zvýšiť konkurencieschopnosť.

D. Dosiahnuté výsledky, prínos pre ďalší rozvoj vedy a dosiahnutie cieľov

Habilitačná práca predstavuje systematické spracovanie problematiky, ktorej je, ako už bolo vyššie uvedené, venovaná minimálna pozornosť vedeckej spisby, a preto je jej prínos nespochybniteľný. Habilitantka pracuje so spektrom dostupnej vedeckej a odbornej literatúry predovšetkým tuzemskej a českej proveniencie. Pri poslednej analyzovanej téme, t. j. problematike európskeho družstva by som uvítala viac zahraničnej vedeckej a odbornej spisby (habilitantka sa obmedzila len na jednu).

Prínos habilitačnej práce možno jednoznačne identifikovať v nastolení, analyzovaní a formulovaní riešení aplikačných problémov spájajúcich sa so skúmaným inštitútom. Ústredným cieľom habilitačnej práce bolo ponúknuť analýzu platnej pozitívnoprávnej úpravy družstiev na Slovensku so zameraním sa na vybrané aspekty najviac rezonujúcich otázok. Čiastkovým cieľom bolo skúmanie príčin nízkeho využívania potenciálu družstiev v našich podmienkach, ako aj zhodnotenie kritických oblastí platnej právnej úpravy a hľadanie legislatívnych možností pre ich zlepšenie v rámci úvah de lege ferenda. V závere monografie habilitantka sumarizuje dosiahnuté výsledky, poukazuje na nedostatky platnej právnej úpravy, ponúka riešenia, a to aj v nadväznosti na prebiehajúce rekodifikačné práce na novom Zákone o obchodných spoločnostiach a družstvách.

Hodnotenie formálnej stránky

Habilitačná práca je spracovaná z formálneho hľadiska na veľmi dobrej úrovni. V práci sa vyskytuje pár preklepov, či gramatických nedostatkov, čo však možno pripísať stresu pri finálnej kontrole rukopisu habilitačnej práce. Tieto drobné nedostatky však neznižujú obsahovú úroveň posudzovanej práce.

V práci sa vyskytuje pár chýb pri citovaní použitých diel, a to najmä kolektívnych diel, pri ktorých niekedy absentuje uvedenie konkrétneho autora citovanej myšlienky. Rovnako sa nedostatky vyskytujú pri citovaní internetových zdrojov, pri ktorých absentuje časový aspekt návštevy média.

Podľa Protokolu o kontrole originality zo dňa 8.júna 2022 vykazuje posudzovaná práca percento zhody 30,77 %, pričom je spôsobená zhodou s prácami s hodnotou neprevyšujúcou 2 %. Výsledok je z tohto hľadiska úplne akceptovateľný.

ZÁVER

Vychádzajúc z vyššie uvedeného konštatujem, že predložená habilitačná práca JUDr. Moniky Némethovej, PhD. spĺňa podmienky podľa Smernice č. 1/2022 o postupe získavanie vedecko-pedagogických a umelecko-pedagogických titulov docent a profesor na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici.

V rámci obhajoby habilitačnej práce navrhujem, aby uchádzačka zhodnotila aktuálnu právnu úpravu v kontexte úvah de lege ferenda. Konkrétne ma zaujímajú ustanovenia Obchodného zákonníka, ktoré uchádzačka považuje za obsolentné a pro futuro ich odporúča neprebrať do právnej úpravy.

Predložená habilitačná práca JUDr. Moniky Némethovej, PhD. spĺňa požiadavky kladené na tento druh kvalifikačných vedeckých výstupov, a preto ju odporúčam na obhajobu pred habilitačnou komisiou.

Zároveň navrhujem, aby na základe predloženej habilitačnej práce, po jej úspešnej obhajobe a po splnení všetkých podmienok habilitačného konania bol JUDr. Monike Némethovej, PhD. **u d e l e n ý vedecko-pedagogický titul „docent“** v odbore habilitačného a inauguračného konania obchodné a finančné právo.

doc. JUDr. Regina Hučková, PhD.